
Angelica Kauffman - „Kornelia, matka Grakchów”

Termin

- [Wystawy czasowe](#)

Angelica Kauffman – *Kornelia, matka Grakchów*

Pokaz obrazu

w ramach cyklu *Arcydzieła na Zamku*

8 marca 2022 r.-21 września 2022 r.

Antyszambra

Pokaz włączony w Trasę Królewską

Obraz Angeliki Kauffman, słynnej artystki doby klasycyzmu, to jedno z najważniejszych płócien epoki i niezwykle cenny owoc polskiego mecenatu czasów I Rzeczypospolitej. Jego wykonanie zlecił przebywający podczas swojego drugiego pobytu w Rzymie w 1788 roku książę Stanisław Poniatowski – bratanek króla i światowej sławy polski kolekcjoner sztuki przełomu XVIII i XIX wieku.

Scena namalowana została według przekazu zaczerpniętego ze zbioru antycznych historii dydaktycznych *Czyny i powiedzenia godne pamięci* rzymskiego pisarza Waleriusza Maksymusa. Przedstawia Kornelię, matkę braci Grakchów, późniejszych wybitnych reformatorów rzymskiej republiki.

*Największą ozdobą dla matek rodzin są ich dzieci. (...) Pewna matka z kampańskiej rodziny była w gościnie u Kornelii, matki Grakchów, i pokazywała jej swoją ozdobną biżuterię, w owym czasie najpiękniejszą na świecie. Kornelia prowadziła z nią rozmowę, dopóki dzieci nie wróciły ze szkoły, i wtedy rzekła: „A to są **moje** ozdoby”. Wszystko mianowicie posiada ten, kto nie pożąda niczego, i ma to dużo pewniej niż ktoś, kto posiada wszystko, ponieważ władanie dobrami materialnymi zwykle doznaje zagłady, przeciwnie zaś, korzystania z zalet ducha nie spotyka żaden bardziej przykry wypadek losu.* (tłum. I. Lewandowski)

Wymowa opowieści, podkreślającej wagę tradycyjnych cnót rzymskich – skromności, poświęcenia dla rodziny i czułego macierzyństwa – jest bardzo sugestywna. Do wszystkich tych wartości odwołuje się także etyka oświeceniowa, którą żywo interesuje się od młodości książę Stanisław.

Obraz jest przykładem wielkiej zmiany, jaka zaszła w malarstwie europejskim w latach 80. XVIII wieku, między innymi pod wpływem odkrycia malarstwa pompejańskiego. Stanowi także, podobnie jak równie głośna *Przysięga Horacjuszy* Jacques-Louisa Davida, przykład republikańskiej dydaktyki moralnej, czerpiącej tematy z antycznych historii egemplarnych.

Angelica Kauffman, artystka pochodząca ze Szwajcarii, po odbyciu studiów artystycznych w kilku włoskich miastach, osiadła na krótko w Rzymie, gdzie poznała najnowsze tendencje artystyczne i ideowe, a także samych reformatorów kultury artystycznej jak Gavin Hamilton czy Johann Joachim Winckelmann. W 1766 w pogoni za karierą zdecydowała się wyjechać do Londynu, by stać się tam współzałożycielką i aktywną twórczynią Royal Academy. Po powrocie na stałe do Italii w roku 1782 jako jedna z niewielu artystek w XVIII wieku cieszyła się już sławą międzynarodową. Dziś jest uznawana za jedną z najbardziej wpływowych postaci intelektualnej elity epoki.

Obok jej doskonałych portretów zamawianych przez osobistości z obu stron Atlantyku w jej dorobku szczególne miejsce zajmują – najwyżej wówczas cenione – sceny historyczne i mitologiczne. To w nich

wypracowała swój wyjątkowy, przemysłany styl, czerpiący siłę i oryginalność z recepcji malarstwa antycznego i przede wszystkim jej własnego, kobiecego doświadczenia.. Wśród tych dzieł wymienić należy: *Pożegnanie Hektora z Andromachą* (1768, National Trust, Saltram, Devon), *Smutek Telemacha* (1783, Metropolitan Museum, Nowy Jork), *Pliniusz Młodszy wraz z matką w Misenum* (1785, Princeton University Art Museum, New Jersey) oraz – z dawnych zbiorów polskich – *Wergiliusz czytający „Eneidę” Augustowi i Oktawii* (1788, Ermitaż, Sankt Petersburg) namalowany na zamówienie króla Stanisława Augusta, pierwotnie eksponowany w Warszawie.

Obraz *Kornelia, matka Grakchów* został zakupiony do zbiorów Zamku Królewskiego w Warszawie w 2021 roku. Pozyskanie obrazu do kolekcji nie tylko przywraca to niezwykle dzieło Polsce, ale też wzbogaca ekspozycję Muzeum o kolejny obraz najwyższej światowej klasy.

Pokaz dostępny jest w ramach biletu na Trasę Królewską. [Ceny biletów>](#)

Pokazowi towarzyszy [cykl wykładów](#)

Obraz Angeliki Kauffman *Kornelia, matka Grakchów* został zakupiony dzięki dofinansowaniu ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów oraz Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego**

Source URL: <https://arch.zamek-krolewski.pl/node/1304>